

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 27. sierpnia 2014 r. E. K. wystąpił przeciwko (...) Laboratoria Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (dalej zwaną też (...)) o zapłatę kwoty 11.554,57 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód, jako Wykonawca zawarł z pozwanym, jako Zamawiającym, umowę o roboty budowlane przy budowie budynku opieki zdrowotnej w K.. Zgodnie z umową, zapłata wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy następowała na podstawie faktur częściowych, których podstawą były protokoły częściowego odbioru robót, natomiast faktura końcowa wystawiona została przez powoda na podstawie końcowego protokołu bezusterkowego odbioru przedmiotu umowy. Zapłata należności objętych fakturami miała nastąpić w terminie 21 dni od daty otrzymania faktury przez pozwaną Spółkę, która regulowała powstałe należności nawet z ponad 50 dniową zwłoką (pozew, k. 2-5).

W dniu 5. września 2014 r., wydany został w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (nakaz zapłaty, sygn. akt IX GNc 9234/14). Jego odpis został doręczony stronie pozwanej w dniu 18. Września 2014 r.

W dniu 30. września 2014 r. Spółka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. złożyła sprzeciw od ww. nakazu zapłaty i zaskarżając go w całości wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych wraz z kosztami opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany zakwestionował dochodzone roszczenie co do zasady oraz wysokości. Podniósł, że powód nie wykazał dat wymagalności dla poszczególnych faktur, gdyż załączone potwierdzenia odbioru są nieczytelne i w przypadku większości z nich nie jest możliwe dokładne ustalenie wymagalności poszczególnych roszczeń, a co za tym idzie określenie dat, od których odsetki mogłyby być prawidłowo naliczone przez powoda. Strona pozwana wskazała, iż powód posiada osiem potwierdzeń odbioru faktur a dochodzi on odsetek od dziesięciu faktur, zatem data potwierdzenia odbioru dwóch faktur została określona przez powoda w sposób hipotetyczny. Pozwany podnosi również, iż powód nie wykazał, dlaczego w przypadku braku dwóch potwierdzeń odbioru faktur wskazał terminy wymagalności na 7 dni od momentu ich wystawienia (sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 56-58).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 1. marca 2012 r. E. K., prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) (Wykonawca), zawarł ze spółkami: (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., (...) Laboratoria spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. oraz (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. (Zamawiający) umowę o roboty budowlane przy budowie budynku opieki zdrowotnej, z przeznaczeniem na stację dializ, gamma kamerę, laboratorium diagnostyczne oraz oddział (...) na terenie Szpitala Wojewódzkiego im. (...) w K. (§1 umowy). Strony ustaliły wysokość wynagrodzenia ryczałtowego w kwocie 5.675.800 zł wraz z podatkiem VAT. Zgodnie z umową zapłata wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy następowała na podstawie faktur częściowych wystawianych etapowo, do wysokości 80% wynagrodzenia, natomiast pozostałe 20% zapłacone zostanie na podstawie jednej faktury końcowej po dokonaniu końcowego bezusterkowego odbioru przedmiotu umowy. Termin płatności poszczególnych faktur VAT został ustalony na 21 dni od dnia otrzymania przez płatnika faktury VAT. Spółka (...) partycypowała w 32,77% wartości płatności wskazanej w poszczególnych fakturach VAT (§7 umowy) (okoliczności bezsporne, umowa z dnia 1. marca 2012 r., k. 17-24, aneks do umowy, k. 25-26).

Po wykonaniu prac objętych umową, na podstawie protokołów częściowego odbioru robót oraz protokołu odbioru końcowego przedmiotu umowy o roboty budowlane, E. K. wystawił na rachunek spółki (...) następujące faktury VAT:

- nr (...) z dnia 2. kwietnia 2012 roku na kwotę 175.325,47 zł z terminem płatności do dnia 25. kwietnia 2012 roku, doręczoną w dniu 4. kwietnia 2012 roku. Płatność została uregulowana w dniu 26. kwietnia 2012 roku,

- nr (...) z dnia 7. maja 2012 roku na kwotę 241.743,28 zł z terminem płatności do dnia 31. maja 2012 roku, doręczoną w dniu 10. maja 2012 roku. Kwota w wysokości 141.743,28 zł została uregulowana w dniu 8. czerwca 2012 roku, kwota 20.000,00 zł w dniu 19. czerwca 2012 roku, kolejne 20.000,00 zł w dniu 20. czerwca 2012 roku, ponownie 20.000,00 zł w dniu 21. czerwca 2012 roku, również 20.000,00 zł w dniu 25. czerwca 2012 roku oraz 40.000,00 zł w dniu 29. czerwca 2012 roku,
- nr (...) z dnia 1. czerwca 2012 roku na kwotę 309.270,79 zł z terminem płatności do dnia 25. czerwca 2012 roku, doręczoną w dniu 4. czerwca 2012 roku. Kwota 20.000,00 zł z powyższej faktury została uregulowana w dniu 3. lipca 2012 roku, kolejne 20.000,00 zł w dniu 5. lipca 2012 roku, kwota 150.000,00 zł w dniu 6. lipca 2012 roku, kwota 49.270,79 zł w dniu 19. lipca 2012 roku oraz kwota 70.000,00 zł w dniu 25. lipca 2012 roku,
- nr (...) z dnia 2. lipca 2012 roku na kwotę 297.427,54 zł z terminem płatności do dnia 31. lipca 2012 roku, doręczoną w dniu 10. lipca 2012 roku. Kwota 50.000,00 zł została uregulowana w dniu 7. sierpnia 2012 roku, kwota 100.000,00 zł w dniu 10. sierpnia 2012 roku oraz 127.427,54 zł w dniu 17. sierpnia 2012 roku,
- nr (...) z dnia 31. lipca 2012 roku na kwotę 259.219,63 zł z terminem płatności do dnia 29. sierpnia 2012 roku, doręczoną w dniu 8. sierpnia 2012 roku. W dniu 29. sierpnia 2012 roku została uiszczona kwota 28.500,00 zł, kwota 30.000,00 zł została uregulowana w dniu 3. września 2012 roku, kwota 20.000,00 zł w dniu 6. września 2012 roku, 90.000,00 zł w dniu 11. września 2012 roku, kolejne 20.000,00 zł w dniu 19. września 2012 roku, 70.719,63 zł w dniu 26. września 2012 roku,
- nr (...) z dnia 31. sierpnia 2012 roku na kwotę 479.394,89 zł z terminem płatności do dnia 25. września 2012 roku, doręczoną w dniu 4. września 2012 roku. Kwota 19.280,37 zł została uregulowana w dniu 26. września 2012 roku, 50.000,00 zł w dniu 4. października 2012 roku, 25.000,00 zł w dniu 6. października 2012 roku, 25.000,00 zł w dniu 9. października 2012 roku, 25.000,00 zł w dniu 10. października 2012 roku, 50.000,00 zł w dniu 12. października 2012 roku, 25.000,00 zł w dniu 13. października 2012 roku, 100.000,00 zł w dniu 24. października 2012 roku oraz 160.114,52 zł w dniu 25. października 2012 roku,
- nr (...) z dnia 3. października 2012 roku na kwotę 67.818,71 zł z terminem płatności do dnia 29. października 2012 roku, doręczoną w dniu 8. października 2012 roku. Kwota 20.000,00 zł została uregulowana w dniu 9. listopada 2012 roku, 10.000,00 zł w dniu 22. listopada 2012 roku, 10.000,00 zł w dniu 24. listopada 2012 roku, 10.000,00 zł w dniu 8. grudnia 2012 roku oraz 17.818,71 zł w dniu 12. grudnia 2012 roku,
- nr (...) z dnia 14. listopada 2012 roku na kwotę 19.809,42 zł z terminem płatności do dnia 11. grudnia 2012 roku, doręczoną w dniu 20. listopada 2012 roku. Płatność została uregulowana w dniu 5. lutego 2013 roku,
- nr (...) z dnia 12. grudnia 2012 roku na kwotę 25.390,20 zł z terminem płatności do dnia 9. stycznia 2013 roku. Płatność została uregulowana w dniu 5. lutego 2013 roku,
- nr (...) z dnia 13. grudnia 2012 roku na kwotę 457.550,07 zł z terminem płatności do dnia 10. stycznia 2013 roku. Płatność została uregulowana w dniach: 22. stycznia 2013 roku i 24. stycznia 2013 roku.

(protokoły częściowego odbioru robót, k. 26-34, protokół odbioru końcowego, k. 35, faktury VAT, k. 39-48, zwrotne potwierdzenia odbioru, k. 49-50, k. 96, zapisy na koncie, k. 51, wyciągi z rachunku bankowego, k. 97-135).

W dniu 25. marca 2013 roku E. K. wystawił spółce (...) notę odsetkową w wysokości 12.270,60 zł tytułem odsetek za zwłokę w zapłacie wystawianych faktur VAT. Pismem z dnia 10. lipca 2014 roku E. K., w związku z wystawioną notą odsetkową, wezwał spółkę (...) do zapłaty powyższej kwoty (nota odsetkowa, k. 37, wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania, k. 52-53).

W dniu 18. sierpnia 2014 roku E. K. wystawił korektę do noty odsetkowej z dnia 25. marca 2014 roku korygując terminy płatności faktur VAT, w związku z czym wyliczył odsetki za zwłokę w wysokości 11.554,57 zł (korekta do noty odsetkowej, k. 38).

Przedstawionych wyżej ustaleń w zakresie stanu faktycznego Sąd dokonał na podstawie wymienionych powyżej przy odpowiednich partiach ustaleń, załączonych do pozwu oraz odpowiedzi na pozew dokumentów prywatnych. Sąd uznał je za wiarygodne, gdyż ich autentyczność nie budziła wątpliwości, a ich prawdziwości nie kwestionowały same strony postępowania. Okoliczności związane z datą doręczenia pozwanemu faktur VAT Sąd ustalił na podstawie dowodów w postaci dokumentów załączonych do pisma procesowego powoda z dnia 10. grudnia 2014 roku w postaci oryginałów zwrotnych potwierdzeń odbiorów oraz wydruków z wyciągu rachunku bankowego powoda.

Postanowieniem z dnia 10. marca 2015 roku Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność wykazania wartości odsetek ustawowych dochodzonych niniejszym pozwem, na podstawie art. 278 § 1 k.p.c., z uwagi na fakt, że rozstrzygnięcie sprawy nie wymaga wiadomości specjalnych - stwierdzenie okoliczności objętych tezą dowodową nie wymaga specjalistycznej wiedzy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód (wykonawca) wywodził swoje roszczenie wobec pozwanego z okoliczności opóźnienia pozwanego (zamawiającego) w zapłacie należnego powodowi wynagrodzenia za wykonane przezeń, na podstawie łączącej strony umowy o roboty budowlane, prace (art. 647 i następne k.c.). Podstawą prawną dochodzonego roszczenia był zatem art. 481 k.c. w związku z art. 647 k.c. Zgodnie z dyspozycją pierwszego z powołanych wyżej przepisów, w przypadku opóźniania się przez dłużnika ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Przesłanką żądania odsetek ustawowych nie jest więc powstanie szkody w majątku wierzyciela. Wystarczy, by zobowiązany naruszył treść stosunku obligacyjnego przez uchybienie terminowi świadczenia. Przepis art. 481 § 1 k.c. nie uzależnia obowiązku płacenia przez dłużnika odsetek od charakteru zobowiązania, a więc od tego, czy ma ono charakter kompensacyjny czy penalny, a tylko od rodzaju świadczenia, w szczególności zaś od tego, czy jest to świadczenie pieniężne. W myśl art. 481 § 1 k.c. dłużnik, który opóźnia się ze spełnieniem świadczenia przewidzianego w art. 448 k.c., obowiązany jest zapłacić odsetki na żądanie wierzyciela. Zgodnie z art. 482 § k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero w chwili wytoczenia powództwa. Cytowany przepis ogranicza swobodę stron w zakresie ustalenia w umowie postanowień o odsetkach, wprowadzając zakaz anatocyzmu, tj. umawiania się z góry o odsetki od zaległych odsetek. Umowa taka prowadziłaby bowiem do obchodzenia przepisów o maksymalnej wysokości dopuszczalnych odsetek i tym samym do nadmiernego obciążenia dłużnika.

Pozwany nie kwestionował okoliczności: zawarcia z powodem umowy o roboty budowlane ani jej treści. Nie zaprzeczył też okoliczności wykonania przez powoda robót budowlanych objętych umową, ani wskazanych w pozwie dat spełnienia przez pozwanego świadczenia wzajemnego - terminów zapłaty poszczególnych części należnego powodowi wynagrodzenia. Pozwany zakwestionował natomiast istnienie oraz rozmiar opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia powodowi.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 6 k.c. i stanowiącego jego procesowy odpowiednik art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, natomiast strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Tym samym to na powodzie ciążył obowiązek wykazania okoliczności, że strona pozwana spełniła świadczenie pieniężne po terminie, bowiem to powód wywodził z niej korzystne skutki prawne.

Jak stanowi przepis art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W pierwszej kolejności zatem należy ustalić, czy strony oznaczyły termin spełnienia świadczenia przez pozwanego. W niniejszej sprawie strony ustaliły w umowie, że zapłata za faktury VAT nastąpi w ciągu 21 dni od dnia otrzymania faktury VAT przez pozwanego (§7 ust. 5 umowy). Strona pozwana w sprzecznie od nakazu zapłaty podniosła, iż powód nie wykazał dat wymagalności dla poszczególnych faktur VAT. Wskazał, że załączone do pozwu potwierdzenia odbioru są nieczytelne i dotyczą tylko ośmiu z dziesięciu faktur VAT. Zaś co do tych dwóch faktur VAT brak jest dowodu doręczenia stronie pozwanej, powód natomiast przyjął hipotetyczną datę odbioru – 7 dni od dnia wystawienia faktury VAT.

W ocenie Sądu powód sprostą obowiązkowi wynikającemu z rozkładu ciężaru dowodu. Okoliczność dat doręczenia pozwanemu poszczególnych faktur VAT, mających znaczenie dla ustalenia terminu płatności tych faktur, a co za tym idzie rozmiaru naliczonych odsetek, powód udowodnił za pomocą przedstawionych, w odpowiedzi na zarzut pozwanego, oryginałów zwrotnych potwierdzeń odbioru przez stronę pozwaną tych dokumentów. Faktem jest, co też zauważył pozwany, że przedłożone zwrotne potwierdzenia odbioru dotyczą ośmiu z dziesięciu faktur VAT, będących przedmiotem niniejszej sprawy. Przyporządkowanie zwrotnych potwierdzeń odbioru przesyłek do poszczególnych faktur nie nastęrcza trudności, a to z uwagi na fakt, że każdą przesyłkę powód nadał w dniu wystawienia faktury albo w dniu następującym. Nadto, z uwagi na fakt, że każda z ośmiu faktur VAT wysłana przesyłką poleconą, została nadana do pozwanego w dniu wystawienia faktury VAT albo w dniu następnym, należy przyjąć domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że kolejne dwie faktury VAT również zostały nadane w podobnym terminie, czyli w dniu wystawienia faktury VAT lub w dniu następnym po jej wystawieniu. Jest to pewna prawidłowość, o której można wnioskować na podstawie zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego, w szczególności ze zwrotnych potwierdzeń odbioru. Należy w tym miejscu wskazać, że w postępowaniu cywilnym strony mogą dowodzić okoliczności, z których wywodzą skutki prawne za pomocą wszelkich środków, których wiarygodność i moc podlega – zgodnie z treścią art. 233 § 1 k.p.c. – swobodnej ocenie sądu, przy uwzględnieniu wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ponadto, co ma w tym zakresie znaczenie rozstrzygające, uznanie, że pozostałe dwie faktury VAT zostały pozwanemu doręczone, ma swoją podstawę w dokonanej na podstawie art. 233 § 2 k.p.c. ocenie odmowy przedstawienia dowodów przez stronę pozwaną. Sąd ocenił negatywnie odmowę przedstawienia przez pozwanego dokumentów w postaci: rejestru zakupów VAT, wydruku kartoteki kontowej dot. powoda i kartoteki kosztów. Pozwany nie wskazał na istnienie jakiegokolwiek okoliczności usprawiedliwiającej niewykonanie zobowiązania nałożonego przez Sąd. Zakreślony na przedstawienie dokumentów termin upłynął bezskutecznie. Pozwany nie ustosunkował się do treści zarządzenia, w szczególności nie wniósł o przedłużenie wyznaczonego terminu sądowego, ani też nie podnosił, że wykonanie zarządzenia jest utrudnione bądź niemożliwe. W ocenie Sądu pozwany z okoliczności tej nie może wywodzić korzystnych dla siebie skutków prawnych. W konsekwencji Sąd uznał, że strona pozwana zaksięgowała wszystkie 10 faktur VAT wystawionych przez powoda. Powyższe znajduje potwierdzenie także w tym, że pozwana nie dokonała zwrotu faktur stronie powodowej, ani też nie żądała ich korekty, jako wystawionych bez podstawy bądź wystawionych niezgodnie z łączącą strony umową. Ewidencjonując faktury wystawione przez powoda potwierdziła, że zostały one wystawione w sposób zgodny z łączącą strony umową. Powyższe dotyczy także terminu płatności wskazanego w ich treści. Termin zapłaty wskazany na obu fakturach VAT, co do których zwrotne potwierdzenia odbioru nie zostały przedstawione, jest wcześniejszy niż termin, od którego powód żąda odsetek. Sąd jednakże będąc związany żądaniem pozwu rozstrzygnął o nim w sposób zgodny z roszczeniem pozwu, to znaczy nie wychodząc poza jego granice (art. 321 par. 1 k.p.c.). Pozwany nie kwestionował przyjętego przez powoda matematycznego wyliczenia kwoty należnej tytułem odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie, wobec czego Sąd - uznając za prawidłowe daty początkowe i końcowe okresów, za które powód dochodził zapłaty odsetek - nie weryfikował prawidłowości tych obliczeń (okoliczność bezsporna).

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art. 481 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę w wysokości 11.554,57 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23. sierpnia 2014 roku do dnia zapłaty.

O obowiązku zapłaty odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty należności głównej Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, na podstawie art. 482 § 1 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002r., Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Na kwotę zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda składa się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 2.400,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł oraz opłata od pozwu w kwocie 578,00 zł.

Mając na uwadze wszystkie opisane wyżej okoliczności, Sąd na podstawie powołanych w uzasadnieniu przepisów orzekł jak w wyroku.

(...)

(...)